

Бекітемін

"Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК
басшысының м. а.

Капезов А. Т.

2023 г

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты

1. Жалпы ережелер

1. Заңға және іскерлік қатынастардағы жоғары этикалық стандарттарға адалдығы оның басқа компаниялар мен клиенттер арасындағы беделін нығайтуға ықпал етеді. Сонымен бірге, "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК беделі белгілі бір дәрежеде басқа компаниялар мен мемлекеттік органдардың жосықсыз өкілдері тарапынан сыбайлас жемқорлық шабуылдарынан қорғаныс бола алады: соңғылары заңсыз сыйақы ұсынудан немесе бопсалаудан бас тартуы мүмкін, өйткені олар мұндай ұсыныстың қабылданбайтынын біледі.

2. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі саясат (бұдан әрі-саясат, сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат), "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК қызметіндегі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуға және жолын кесуге бағытталған өзара байланысты қағидаттар, рәсімдер мен нақты іс-шаралар кешені және топ ішінде қолданудың негізгі тәсілдері болып табылады.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат заңнама талаптарына сәйкес, сондай-ақ әдіснаманы, қағидаттарды және үздік халықаралық тәжірибелерді ескере отырып әзірленді. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласындағы негізгі нормативтік құқықтық акт Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңы болып табылады.

2. Ұйымда сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты енгізудің мақсаттары мен міндеттері

4. Осы саясат, "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК барлық қызметкерлері мен басшысында Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының және халықаралық құқықтың өзге де қолданылатын нормаларының талаптарын бұзуы мүмкін жағдайлар

мен іс-әрекеттердің алдын алу және жолын кесу үшін сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің мәнін, олардың нысандары мен көріністерін біркелкі түсінуді қалыптастыруға бағытталған.

5. Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесінің негізгі міндеттері:

- Кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қағидаттары мен қағидаларын белгілеу;

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға және "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК, сондай-ақ олардың қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелдерін барынша азайтуға бағытталған тиімді тетіктерді, рәсімдерді, бақылау және өзге де іс-шараларды құру;

- әдепті мінез-құлық мәдениетін және сыбайлас жемқорлық бағытының барлық көріністеріне төзбеушілікті, оның ішінде, "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлықтың бірыңғай стандартын қалыптастыру;

- "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК қызметінің барлық деңгейлерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы қағидаттарды стратегиялық және жедел басқаруға интеграциялау;

- "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК қызметкерлерінде, клиенттерде, контрагенттерде, инвесторларда және басқа да тұлғаларда осы саясаттың қағидаттарын бірыңғай түсінуді қалыптастыру;

- "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК басқару органдарын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мақсатында қабылданатын шаралар туралы хабардар ету;

- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық үшін жауапкершілік шараларын қолдану.

3. Саясатта қолданылатын ұғымдар мен анықтамалар

6. Осы Саясат шеңберіндегі Сыбайлас жемқорлық әрекеттері:

- пара беру немесе пара беру делдалдығы, яғни қандай да бір адамды өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамауға, яғни беруші үшін неғұрлым тиімді шарттарда және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіптер мен рәсімдерді бұза отырып, өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамауға ниетпен кез келген қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылық беру немесе беруге уәде беру және/немесе "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК ішкі нормативтік құжаттары;

- пара алу немесе пара алуда делдал болу, яғни өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамағаны үшін кез келген қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылық алу немесе алуға келісу, яғни беруші үшін неғұрлым тиімді шарттарда және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіптер мен рәсімдерді және/немесе "Тереңкөл ауданының

аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК ішкі нормативтік құжаттарын бұза отырып;

- коммерциялық пара беру, яғни кәсіпорында лауазымдық және функционалдық міндеттерді орындайтын адамға ақша қаражатын, бағалы қағаздарды, өзге де мүлікті заңсыз беру, оған мүліктік сипаттағы қызметтер көрсету, осы адамның атқаратын қызмет жағдайына байланысты берушінің мүддесінде іс-әрекеттер/әрекетсіздіктер жасағаны үшін өзге де мүліктік құқықтар беру;

- мемлекеттік қызметшілерге пара беру, яғни "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК үшін бәсекелестік немесе өзге де артықшылықтарды қамтамасыз ету үшін мемлекеттік қызметшіге оның лауазымдық және функционалдық міндеттерін орындауға ықпал ету мақсатында кез келген қаржылық немесе басқа да пайда/артықшылықтар беру немесе беруге уәде беру;

- басқару органдары мүшелерінің, "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК қызметкерлерінің өздері үшін немесе үшінші тұлғалардың пайдасына Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделмеген қаржылық немесе өзге де артықшылықтарды/артықшылықтарды және/немесе кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарын алу үшін қызметтік жағдайына және/немесе лауазымдық өкілеттіктеріне байланысты мүмкіндіктерді пайдалануы;

- қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылықтар алу мақсатында "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК, мемлекеттің заңды мүдделеріне қайшы келетін өзінің лауазымдық жағдайын өзге де заңсыз пайдалану.

7. "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК қызметкерлеріне жоғарыда аталған әрекеттерді орындауға тыйым салынады.

4. Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылының негізгі қағидаттары

8. Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларының жүйесі мынадай түйінді қағидаттарға негізделеді:

"Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК саясатының қолданыстағы заңнамаға және жалпы қабылданған нормаларға сәйкестігі принципі.

Іске асырылып жатқан сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралардың ҚР Конституциясына, ҚР жасалған халықаралық шарттарға, ҚР заңнамасына Кәсіпорынға қолданылатын өзге де нормативтік құқықтық актілерге, халықаралық заңнамаға сәйкестігі.

Басшылықтың жеке үлгісі принципі.

"Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК басшылығының сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін

калыптастырудағы және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу мен оған қарсы іс-қимылдың ұйымышiлiк жүйесiн құрудағы басты рөлi.

Қызметкерлердi тарту принципi.

Қызметкерлердiң сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың ережелерi туралы хабардар болуы және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсiмдердi қалыптастыруға және iске асыруға белсендi қатысуы.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсiмдердiң сыбайлас жемқорлық тәуекелiне пропорционалдылық қағидаты.

"Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжi" КМҚК, оның басшылары мен қызметкерлерiн сыбайлас жемқорлық қызметiне тарту ықтималдығын төмендетуге мүмкiндiк беретiн iс-шаралар кешенiн әзiрлеу және орындау кәсiпорын қызметiндегi сыбайлас жемқорлық тәуекелдерiн ескере отырып жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсiмдердiң тиiмдiлiгi қағидаты.

Кәсiпорында құны төмен, iске асырудың қарапайымдылығын қамтамасыз ететiн және елеулi нәтиже беретiн сыбайлас жемқорлыққа қарсы iс-шараларды қолдану.

Жауапкершiлiк және жазаның бұлтартпастығы принципi.

Атқаратын лауазымына, жұмыс өтiлiне және еңбек мiндеттерiн орындауға байланысты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда өзге де жағдайларға қарамастан қызметкерлер үшiн жазаның бұлтартпаушылығы, сондай-ақ "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжi" КМҚК басшылығының сыбайлас жемқорлыққа қарсы iшкi ұйымдық саясатты iске асырғаны үшiн дербес жауапкершiлiгi.

Ашықтық принципi.

Кәсiпорында қабылданған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар туралы контрагенттердi, серiктестердi және жұртшылықты хабардар ету.

Тұрақты бақылау және тұрақты мониторинг принципi.

9. Енгiзiлген сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсiмдердiң тиiмдiлiгiне мониторингтi, сондай-ақ олардың орындалуын бақылауды тұрақты жүзеге асыру.

5. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы iс-қимыл жөнiндегi жұмыстардың негiзгi шаралары мен бағыттары

10. Кәсiпорында қабылданатын сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шаралары мыналарды қамтиды:

Сыбайлас жемқорлық және өзге де құқық бұзушылықтардың алдын алуға жауапты бөлiмшелердi немесе лауазымды адамдарды айқындау;

Кәсiпорынның құқық қорғау органдарымен ынтымақтастығы;

"Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжi" КМҚК адал жұмысын қамтамасыз етуге бағытталған стандарттар мен рәсiмдердi әзiрлеу және тәжiрибеге енгiзу;

"Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК қызметкерлерінің корпоративтік әдеп және қызметтік мінез-құлық кодексін қабылдау;

Мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу;

Уақтылы және тиісті ден қою мақсатында заңсыз әрекеттердің негізгі себептерін талдау;

Бейресми есептілік жасауға және жалған құжаттарды пайдалануға жол бермеу.

"Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты осы шараларды іске асыруға бағытталған.

6. Контрагенттермен өзара іс-қимыл барысында сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар

11. Осы Саясаттың талаптары Кәсіпорын жеке және заңды тұлғалармен шарттық және өзге де іскерлік қатынастар орнатқан кезде ескеріледі.

Кәсіпорын Контрагенттерден, "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК өкілдерінен, басқару органдарының мүшелерінен және қызметкерлерден Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі тиісті міндеттердің сақталуын күтеді, олар кәсіпорынның олармен жасалған шарттарында, лауазымдық нұсқаулықтарда бекітілген не қолданылатын заңнаманың, ж/тіркелген елдің ұлттық заңнамасының немесе аталған тұлғалардың қызметін жүзеге асырудың және халықаралық құқық нормаларының талаптарынан тікелей туындайтын болады.

Кәсіпорын сыбайлас жемқорлық қызметіне тартылған немесе тартылуы мүмкін клиенттермен және контрагенттермен Іскерлік қатынастар орнату кезінде қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзу қаупін азайту үшін қалыптасқан жағдайларда ақылға қонымды және қолжетімді күш-жігер жұмсайды.

Осыған байланысты кәсіпорын:

- әлеуетті контрагенттердің, олардың акционерлерінің/қатысушыларының және бенефициарлық иелерінің іскерлік беделін, оның ішінде толеранттылық пен сыбайлас жемқорлық мәніне, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы нормативтік актілер мен рәсімдердің бар-жоғына тексеруді жүзеге асырады;

- әлеуетті контрагенттерді осы саясатта белгіленген сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК қағидаттары мен талаптары туралы, оның ішінде аталған тұлғалармен кәсіпорын жасасатын келісімдерге/шарттарға Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тиісті ескертпелерді енгізу арқылы хабардар етеді;

- әлеуетті контрагенттердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қағидаттар мен талаптарды сақтауға, сондай-ақ өз қызметінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу үшін өзара жәрдем көрсетуге дайындығын назарға алады.

7. Қорытынды ережелер

12. Осы Саясат ҚР заңнамасы немесе қолданылатын халықаралық заңнама өзгерген жағдайда, сондай-ақ корпоративтік мінез-құлықтың әлемдік практикасындағы жаңа үрдістерді ескере отырып өзгертілуі мүмкін.

Кәсіпорын осы саясатты немесе оның жекелеген ережелерін еркін қолжетімділікте, интернет желісінде орналастыра отырып, сыбайлас жемқорлықтан бас тарту туралы ашық мәлімдейді, "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК барлық қызметкерлерінің, контрагенттердің және өзге де үшінші тұлғалардың осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтауын күптайды және көтермелейді, сондай-ақ Ақпараттандыру және оқыту арқылы қоғамда және "Тереңкөл ауданының аграрлық-техникалық колледжі" КМҚК қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет деңгейін арттыруға жәрдемдеседі.

Кәсіпорын өзара қарым-қатынас қағидаты негізінде мемлекеттік және реттеуші органдармен, серіктестермен және клиенттермен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында ынтымақтастық жасайды:

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасады деп күдіктелген (айыпталушы) адамдарды, олардың орналасқан жерін, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға қатысы бар басқа адамдардың орналасқан жерін анықтау;

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау нәтижесінде алынған мүлікті немесе оларды жасау құралы ретінде қызметшіні анықтау;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша ақпарат алмасу;

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі қызметті үйлестіру.